

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 08 jula 2019. godine
Ref. br.:RK 1390/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 129/18

Podnosilac

Limak Kosovo International Airport J. S. C. "Adem Jashari"

**Ocena ustavnosti Presude Vrhovnog Suda Rev. br. 220/2018,
od 4. jula 2018. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport "Adem Jashari" (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa sedištem u selu Vrelo, Opština Lipljan, kojeg po ovlašćenju zastupaju Fazli Gjonbalaj i Leonora Fejzullahu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Presudu Vrhovnog Suda Rev. nr. 220/2018, od 4. jula 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom podnosilac zahteva tvrdi da su povređena njegova prava koja su zagarantovana članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i članom 46 [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), a u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) i članom 1 Protokola br. 1 Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtevi se zasnivaju na stavu 4, člana 21 [Opšta načela] i stavu 7, člana 113 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, i članovima 22 [Procesuiranje podnesaka] i 47 [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 3. septembra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo zahteve KI128/18, KI129/18 i KI130/18 pred Ustavnim Sudom Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 5. septembra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev KI132/18 pred Sudom.
7. Dana 21. septembra 2018. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi, u predmetu KI128/18.
8. Dana 21. septembra 2018. godine, predsednica Suda je naredbom spojila predmete KI128/18, KI129/18, KI130/18 i KI132/18, sa istim sudijom izvestiocem i Većem za razmatranje kao u predmetu KI128/18.
9. Dana 25. septembra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo zahteve KI164/18, KI165/18, KI166/18 i KI167/18 pred Sud.
10. Dana 5. novembra 2018. godine, predsednica Suda je naredbom spojila predmete KI128/18, KI129/18, KI130/18 i KI132/18 sa predmetima KI164/18, KI165/18, KI166/18 i KI167/18, sa istim sudijom izvestiocem i Većem za razmatranje kao u predmetu KI128/18.

11. Dana 8. novembra 2018. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni Sud o registraciji i spajanju zahteva KI164/18, KI165/18, KI166/18 i KI167/18 sa zahtevima KI129/18, KI130/18, KI132/18 i KI 128/18.
12. Dana 6. decembra 2018. godine, podnosilac zahteva je predao u Sud jedan dopis i pridružio je dve odluke Osnovnog suda u Prištini - odeljenje u Lipljanu, kao i jednu odluku Apelacionog suda. On je tražio da se ovi dopisi pridruže predmetima KI129/18 i KI166/18. Ovim dodatnim dokumentima, podnosilac zahteva je želeo da dokaže različite prakse redovnih sudova u procesu donošenja odluka.
13. Dana 4. aprila 2019. godine, Predsednica Suda je nalogom podelila pridružene predmete KI 128/18, KI129/18, KI130/18, KI132/18, KI164/18, KI165/18, KI166/18 i KI167/18 na posebne predmete, sa istim sudijom izvestiocem i Većem za razmatranje kao u predmetu KI128/18.
14. Dana 12. aprila 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud da su predmeti KI128/18, KI129/18, KI130/18, KI132/18, KI164/18, KI165/18, KI166/18 i KI167/18 razdvojeni naredbom i da će se pred Ustavnim sudom razmatrati pojedinačno.
15. Dana 12. aprila 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo jedan dopis sa nazivom „[...] u vezi sa registrovanim predmetima pri Ustavnim Sudom i posebno u vezi sa predmetom registrovanim sa [...] brojem KI132/18.
16. Dana 16. maja 2019. godine, podnosilac zahteva je ponovo dostavio dopis naslovljen „Podnesak u vezi sa predmetima registrovanim u Ustavnom sudu“, u kojem je u osnovi ponovio tvrdnje koje je ranije iznosio.
17. Dana 20. juna 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je predložilo sudu neprihvatljivost zahteva

Pregled činjenica

18. Dana 12. avgusta 2010. godine, Vlada Republike Kosova i podnosilac zahteva su potpisali jedan sporazum o Javno Privatnom Partnerstvu (u daljem tekstu: JPP). Pre sporazuma JPP, Aerodrom u Prištini se zvao Međunarodni Aerodrom u Prištini (u daljem tekstu: MAP).
19. Na osnovu spisa predmeta, proizilazi da je B. A. (u daljem tekstu: radnik), bio zaposlen u MAP. Zaposleni B.A. je zasnovao radni odnos sa MAP-om dana 1. januara 2005. godine do dana 3. aprila 2011. godine. Na osnovu sporazuma o JPP-u, podnosilac zahteva je preuzeo obavezu da sve radnike zadrži u radnom odnosu 3 (tri) godine. Na osnovu sporazuma o JPP-u, podnosilac zahteva je preuzeo radnika B. A.- ugovorom na određeno vreme u trajanju od od tri (3) godine, odnosno od 3. aprila 2011. godine do 3. aprila 2014. godine.
20. Dana 3. marta 2014. godine, odnosno 30 (trideset) dana pre isteka ugovora na određeno vreme podnosilac zahteva je obavestio zaposlenog B. A. da je njegov ugovor istekao i to preko jednog „Obaveštenja o ne produžavanju ugovora o

radu" i obrazložio je da se ovo pitanje zasniva na "[...] odluci kompanije u vezi sa budućim planiranjem kadrovske službe". Sa druge strane, kao zakonski osnov za ne produžavanje ugovora o radu, podnosilac se pozvao na stav 2, člana 71 Zakona o Radu kao i na ugovor o radu.

21. Dana 18. marta 2014. godine, radnik je izjavio žalbu podnosiocu zahteva "...sa predlogom da se obaveštenje o neproduženju ugovora o radu od 03.03.2014. godine poništi kao nezakonito i da tužioca vrati na ranije radno mesto sa svim pravima iz radnog odnosa".
22. Dana 01. aprila 2014.godine Podnosilac zahteva je odbacio kao neosnovan zahtev zaposlenog da se obaveštenje o neprodužavanju ugovora o radu poništi kao nezakonito.
23. Radnik je podneo tužbeni zahtev Osnovnom sudu u Prištini – ogranak u Lipljanu (u daljem tekstu: Osnovni sud), tražeći da se poništi obaveštenje od 3. marta 2014. godine, kao i odgovor podnosioca zahteva od 01. aprila 2014. godine o neproduženju ugovora o radu koje je doneo podnosilac zahteva, i da se podnosilac zahteva obaveže da zaposlenog vrati na posao sa svim pravima i obavezama, kao i da mu nadoknadi pretrpljenu materijalnu štetu.
24. Dana 2. juna 2015. godine, Osnovni sud u Prištini - Odeljenje u Lipljanu (u daljem tekstu: Osnovni Sud) je Presudom C. br. 202/14 odbio, kao neosnovanu, tužbu B. A. pozivajući se na odredbu člana 67, tačka 1.3 Zakona o Radu, kojim se određuje da "[...] *Prestanak ugovora o radu prema važećem zakonu, izuzev drugih slučajeva, prekida se istekom vremena trajanja ugovora*". Dakle, u ovom konkretnom slučaju, po Osnovnom Sudu, zato što zaposlenik nije navršio 10 (deset) i više godina radnog staža, da bi se smatralo da je on u radnom odnosu na neodređeno vreme, onda "[*podnosilac zahteva*] *nije bio zakonski obavezan da mu produži ugovor o radu [zaposlenom]*", zato što je njemu prekinut radni odnos istekom ugovora o radu, odnosno po zakonskom osnovu.
25. Jednog neodređenog dana, radnik B. A. je podneo žalbu protiv presude prvostepenog suda.
26. Dana 5. aprila 2018. godine, Apelacioni Sud je Presudom Ac. br. 3627/2015 odbio, kao neosnovanu, žalbu radnika i istovremeno je potvrdio presudu prvostepenog suda, naglašavajući da žalbeni navodi ne stoje jer radnik nije navršio 10 i više godina kod podnosioca zahteva da bi se smatrao da je on u radnom odnosu na neodređeno vreme. Samim tim, Apelacioni sud je smatrao da je procena prvostepenog suda bila zakonita i pravilna.
27. Jednog neodređenog dana, zaposlenik B. A. je podneo reviziju protiv presude prvostepenog i drugostepenog suda. Radnik je u Reviziji zahtevao da se revizija tužioca prihvati kao osnovana i da se presude dva nižestepena suda izmene, tako da se tužbeni zahtev tužioca prihvati kao osnovan a da se tuženi obaveže da tužiocu nadoknadi troškove postupka, ili da se presude dva suda ponište i da se predmet vrati na ponovno suđenje prvostepenom sudu..

28. Dana 04. jula 2018. godine, Vrhovni Sud je Presudom Rev. br. 220/2018 prihvatio kao osnovanu, reviziju podnetu od strane Radnika i izmenio je presude Osnovnog i Apelacionog Suda.
29. Vrhovni Sud je Presudom Rev. br. 220/2018 (i) usvojio reviziju radnika kao osnovanu, (ii) poništio obaveštenje podnosioca zahteva od 3. marta 2014. godine, kao i odgovor podnosioca zahteva od 01 aprila 2014. godine o neproduženju ugovora o radu, (iii) obavezao podnosioca zahteva da vrati radnika na isto radno mesto, (iv) obavezao podnosioca zahteva da radniku isplati određeni iznos na ime materijalne štete i (v) obavezao podnosioca zahteva da pokrije troškove parničnog postupka.
30. Dalje, Vrhovni Sud je obrazložio da *"[podnosilac zahteva] nije uspeo da potvrdi sve njegove navode u vezi sa zakonitošću o ne produžavanju njegovog ugovora o radu [zaposlenika] kao i potvrdu relevantnih činjenica da li je [podnosilac zahteva] sastavio jedan detaljni operativni plan, u kojem bi trebalo da bude određeno koje se usluge mogu smanjiti i u kojoj meri će se iste smanjiti, a da bi se potvrdila činjenica da predstavljeni dokazi, predstavljaju validnu zakonsku osnovu za ne produžavanje ugovora o radu [...], stoga, neuspeh [podnosioca zahteva u tom pogledu u vezi sa neprodužavanjem ugovora o radu ga čini nezakonitim".*
31. Dalje, Vrhovni Sud je ocenio da je objekt tužbenog zahteva zaposlenika bila *"procena zakonitosti obaveštenja o ne produžavanju ugovora o radu a ne utvrđivanje postojanja radnog odnosa na neodređeno vreme, a to obaveštenje je doneto u suprotnosti sa Zakonom o Radu",* smatrajući tako da su se nižestepeni sudovi ispravno utvrdili činjenično stanje ali pogrešno primenili materijalno pravo.

Navodi podnosioca zahteva

32. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je *"Vrhovni sud Kosova je presudom od 4.07.2018. godine Rev.br. 220/2018 povredio njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kako je zagantovano članom 24 i članom 31 (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) zbog ne obrazlaganja sudske odluke, navodeći dalje „Kao posledica nedostatka obrazloženja koje je zasnovano na činjenicama, osporena odluka je lišila podnosioca zahteva njegovog ustavnog prava na efikasan pravni lek“, i time je njemu povređeno pravo zagantovano članom 32 kao i posledica ovih povreda podnosiocu je ugroženo i pravo na imovinu u skladu sa članom 46 (Zaštita imovine) Ustava. Podnosilac takođe tvrdi da postoje povrede člana 6.1 (Pravo na redovan proces) EKLJP."*
33. Podnosilac zahteva u osnovi svoj zahtev obrazlaže ističući:
 - (i) Da je Vrhovni sud izašao van zahteva revizije kada je tumačio član 5 stav 1 zakona o radu.
 - (ii) Da su Osnovni i Apelacioni sud pravilno primenili pravo u vezi sa članom 1.1 i članom 67, stavom 1.3, kao i članom 71, stavom 2 Zakona o radu, 03/L-212, dok je Vrhovni sud nepravilno primenio materijalno

- pravo i obrazloženje presude Vrhovnog Suda je u suprotnosti sa činjenicama.
- (iii) Dalje podnosilac tvrdi da su redovni sudovi iste pravne norme tumačili različito i povredili princip pravne sigurnosti i kao dokaz različite prakse o odnosu na predmete KI129/18 i KI166/18 prilaže presude Osnovnog suda u Prištini(presudu C. Br. 238/2014.i presudu C. Br. 179/2018) kao i presudu Apelacionog suda (CA. Br. 3633/2015.).
- (iv) Da su povrede ostalih članova nastale kao posledica povrede člana 31 ustava i člana 6 EKLJP.
34. Podnosilac zahteva kao podršku svojim navodima takođe citira i Presudu KI138/15 Ustavnog Suda i naglašava da *"[...] primena materijalnog prava može da bude odlučujuća činjenica za donošenje presude tog suda, ali Vrhovni sud nije uopšte primenio oho pitanje o osnovama zakonskih činjenica"*.
35. Podnosilac zahteva navodi da *" Ustavni sud treba da oceni da li je njegov celokupan sudski postupak bio pravičan i nepristrasan, onako kako je zatraženo članom 24 i članom 31 Ustava (pogledaj između ostalog i mutatis mitandis, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 16. decembar 1992. godine, str. 34, serija A, br. 247 i B Vidal protiv Belgije, od 22. aprila 1992. godine str. 33. serija A, br. 235).*
36. Podnosilac zahteva traži od Suda da ukine presudu Vrhovnog suda i vrati predmet na ponovno suđenje.

Odgovarajuće zakonske odredbe

Zakon br. 03/L-212 o Radu

Član 5

Zabrana svih vrsta diskriminacije

1. Diskriminacija je zabranjena u zapošljavanju i u profesiji, vezano sa rekrutovanje u zaposlenosti, treiranje, promisanje zapošljavanja, uslove zaposlenja ,disciplinske mere anuliranja ugovora ili drugih pitanja uređena ovim zakonom i drugim važećim zakonima.

[...]

Član 10

Ugovor o radu

[...]

5. Ugovor za jedan određeni period koja se zasniva na jasan način ili samorazumljiv za jedan period dužeg od deset (10) godine, zaposlenja smatra se kao ugovor za neodređeno vreme.

Član 67
[Prestanak ugovora o radu prema važećem zakonu]

1. Ugovor za rad prema zakonu na snagu se prekida:
[...]

1.3. istekom vremena trajanja ugovora;

Član 70
[Prestanak ugovora o radu od strane poslodav]

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom uz jedno vremensko upozorenje, kada:

1.1. takva suspenzija je opravdana iz ekonomskih tehničkih ili organizacijskih razloga ili kada;

1.2. zaposleni nije više sposoban obavljati radne dužnosti;

1.3. poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom pod navedenim okolnostima utvrđenim u podstavu 1.1 i 1.2, ako je neprikladno za poslodavca za prenos zaposlenog u drugi posao, trenirati ili kvalifikovati njega za obavljanje posao ili neki drugi posao;

1.4. poslodavac može da raskida ugovor o radu zaposlenom u traženom periodu najave prekida u:

1.4.1. težim slučajevima lošeg ponašanja zaposlenog; i

1.4.2. zbog ne zadovoljavajućeg ispunjavanja radnog obaveza;

1.5. poslodavac mora obavestiti zaposlenog o njegovom/njenom udoljenju odmah po nastupanju slučaja koji dovodi do udaljenja, ili u momentu kada je poslodavac saznao za taj slučaj;

1.6. poslodavac može da raskine ugovor o radu zaposlenom bez predhodnog predviđenog upozorenja otkaza, tada kad:

1.6.1. zaposleni je kriv za ponavljanje lošeg neozbiljnog ponašanja ili kršenja obaveza;

1.6.2. performansa zaposlenog je nezadovoljna i pored pismenog upozorenja.

2. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu prema podstavu 1.6. stava 1. ovog člana, samo ako je zaposleni primio opis u pismenoj formi o nezadovoljavajućoj performanci, na neodređenom vremenskom periodu, u kojem zaposleni treba unaprediti sopstvenu performanciju kao i jednu izjavu da učinak za njegovo poboljšanje će rezultirati sa otkazom sa posla bez ikakvog daljeg obaveštenja u pismenoj formi.

[...]

Član 71
[Obaveštenje o raskidu ugovora o radu]

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu na neodređeno vreme na osnovu člana 70 u sledećim vremenskim intervalima otkaza/najavljivanja:

1.1. od šest (6) meseci do dve (2) godine zaposlenja, trideset (30) kalendarskih dana;

1.2. od dve (2) do deset (10) godine zaposlenja, četrdeset i pet (45) kalendarskih dana;

1.3. preko deset (10) godine zaposlenja, šesdeset (60) kalendarskih dana.

2. Poslodavac ima pravo da raskine Ugovor o radu na ograničeno vreme uz obaveštenje od trideset (30) kalendarskih dana, Poslodavac koji ne namerava obnoviti ugovor za određeni period treba da informiše zaposlenog najmanje trideset (30) dana pre isteka ugovora. Neuspeh da nastupa na ovaj način će dati zaposlenom pravo da produži za dodatnih trideset (30) kalendarskih dana uz isplatu pune plate”.

Sporazum o javno privatnom partnerstvu o poslovanju i proširenju Međunarodnog aerodroma Priština

9.18 [Završetak osoblja]

„Privatni partner može da prekine zaposlenje ili neko drugo angažovanje bilo kojeg zaposlenog u MAP (i) u bilo koje vreme za pitanja koja su povezana sa zakonom, pravilima, administrativnim uredbama i dekretima, (ii) po zajedničkom sporazumu ili (iii) bez ograničenja, nakon treće (3) godišnjice od dana stupanja na snagu“.

Prihvatljivost zahteva

37. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i Poslovnikom o radu.

38. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

39. Sud se takođe poziva i na stav 4, člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje: *“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.*

40. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu pozivajući se na navodne povrede njegovih ustavnih prava i sloboda, koji važe i za pojedince i za pravna lica (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI41/09, podnosilac zahteva: *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).

41. Sud dalje treba da ispita da li je podnositeljka zahteva ispunila ostale uslove prihvatljivosti, koji su dalje propisani u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

42. Što se tiče ispunjenja ovih zakonskih uslova, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koji osporava akt javnog organa nakon iscrpljenja svih pravnih sredstava. Sud takođe utvrđuje da je podnosilac pojasnio za koja prava i slobode on smatra da je došlo do povreda u skladu sa uslovima člana 48. Zakona, i podneo je zahtev u skladu sa rokom koji je propisan članom 49. Zakona.
43. Međutim, Sud se poziva i na stav (2) pravila 39 [Kriterijumi o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu, koji određuje:
- “(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.*
44. Sud najpre primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da mu je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP zato što presude redovnih sudova nisu u dovoljnoj meri obrazložene, dok povrede ostalih prava koja su zagarantovana Ustavom i EKLJP navodi kao posledicu povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje.
45. Podnosilac zahteva u osnovi obrazlaže svoj zahtev u vezi sa pogrešnom primenom procesnog i materijalnog prava, ističući da presuda Vrhovnog suda nije u dovoljnoj meri obrazložila sledeće:
- (i) Da je Vrhovni sud izašao van zahteva revizije kada je tumačio član 5 stav 1 zakona o radu.
 - (ii) Da su Osnovni i Apelacioni sud pravilno primenili pravo u vezi sa članom 1.1 i članom 67, stavom 1.3, kao i članom 71, stavom 2 Zakona o radu,

- 03/L-212, dok je Vrhovni sud nepravilno primenio materijalno pravo i obrazloženje presude Vrhovnog Suda je u suprotnosti sa činjenicama.
- (iii) Dalje podnosilac tvrdi da su redovni sudovi iste pravne norme tumačili različito i povredili princip pravne sigurnosti i kao dokaz različite prakse o odnosu na predmete KI129/18 i KI166/18 prilaže presude Osnovnog suda u Prištini(presudu C. Br. 238/2014.i presudu C. Br. 179/2018) kao i presudu Apelacionog suda (CA. Br. 3633/2015.).
- (iv) Da su povrede ostalih članova nastale kao posledica povrede člana 31 ustava i člana 6 EKLJP.
46. Sud, imajući u obzir navode podnosioca, Sud će se pozvati na sudsku praksu Evropskog Suda za Ljudska Prava (u daljem tekstu: ESLJP) koji obavezuje Sud da, na osnovu člana 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, tumači ljudska prava i osnovne slobode zagarantovane Ustavom u skladu sa sudskim odlukama ESLJP-a.
- (i) Što se tiče navoda o povredi prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje, a u vezi sa prekoračenjem nadležnosti Vrhovnog Suda**
47. Sud podseća da podnosilac tvrdi da je Vrhovni sud izašao van zahteva revizije kada je tumačio član 5 stav 1 zakona o radu.
48. Polazeći on onoga što je navedeno iznad, a u vezi sa konkretnim navodima podnosioca zahteva o prekoračenju nadležnosti od strane Vrhovnog Suda, Sud podseća da konkretna nadležnost svakog redovnog suda se određuje odgovarajućim zakonskim propisima. Što se tiče ovog konkretnog slučaja, u stavu 2.2, člana 2 Zakona o Parničnom Postupku, navodi se da *“Sud sprovodi propise materijalnog prava na osnovu njegove procene i nije povezan sa iskazima stranka koje se odnose na materijalno pravo”*.
49. U vezi ovih navoda podnosioca zahteva, Sud primećuje da je Vrhovni sud obrazložio da je *“Tužilac je kod prethodnika tužene i kod tužene bio u radnom odnosu na određeno vreme od 1.01.2005. godine do 3.04.2014. godine, iako je radno mesto imalo prirodu stalnog zaposlenja. Takvi ugovori su prema oceni ovog suda u suprotnosti sa principom savesti i poštenja, gde se 8 godina i 3 meseca zaredom tužilac drži u pravno nesigurnoj situaciji radnog odnosa, uz produženje radnog odnosa na određeno vreme i na kraju uz obaveštenje o prekidu ugovora o radu koje nema zakonski osnov. Poslodavac ne može da odustane od prava radnika koja proizilaze iz zapovednih odredbi člana 5, stava 1 Zakona o radu, u kojem je predviđeno da je zabranjena bilo kakva diskriminacija u zapošljavanju i profesiji, u vezi sa regrutovanje u zaposlenje, obuku, ispit za zaposlenje, uslovima zaposlenja, disciplinskim merama, raskidu ugovora o radu ili ostalih pitanja koja se tiču radnog odnosa, a koja su regulisana ovim zakonom ili drugim zakonima na snazi. Tuženi nije uspeo da argumentuje činjenicu da je tokom sprovođenja Sporazuma JPP-a koji je sklopljen između tuženog i Republike Kosovo, sproveo pravično odredu člana 5.1 Zakona o radu. S toga, polazeći od ovog stanja u predmetu, Vrhovni sud Kosova nalazi da je revizija tužioca osnovana, da su presude dva suda*

donesene pogrešnim sprovođenjem materijalnog prava, i zbog toga je odlučio da prihvati tužbeni zahtev tužioca, kao u izreci presude ovog suda.“

50. Samim tim, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva u povredi prava na fer i pravično suđenje u vezi prekoračenja nadležnosti Vrhovnog suda su neosnovani po ustavnim osnovama.

(ii) Što se tiče navoda o povredi prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje a u vezi sa neobrazloženom odlukom

51. U tom pravcu, Sud pre svega naglašava da je osnovna funkcija obrazložene odluke da pokaže strankama da su saslušane. Pored toga, obrazložena odluka daje stranci priliku da se žali protiv nje, kao i mogućnost da odluku razmatra žalbeni organ. Samo davanjem obrazložene odluke može postojati javni nadzor nad sprovođenjem pravde (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj ESLJP-a, *Hirvisaari protiv Finske*, br. 49684/99, stav 30, presuda od 27. septembra 2001. godine; i vidi takođe *Suominen protiv Finske*, predstavka br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 37; vidi, isto tako, slučaj Ustavnog suda KI97/16, podnosilac *IKK Classic*, Presuda od 4. decembra 2017. godine, stav 46).
52. Sud naglašava da, sve dok nije neophodno da se sud bavi svakom tačkom izloženom u argumentu (vidi takođe predmet ESLJP-a *Van de Hurk protiv Holandije*, Presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61), bitni argumenti i tvrdnje podnosilaca zahteva se moraju rešiti (vidi slučaj ESLJP-a *Buzescu protiv Rumunije*, br. 61302/00, Presuda od 24. maja 2005. godine i *Pronina protiv Ukrajine*, br. 63566/00, Presuda od 18. jula 2006. godine). Takođe, davanje jednog razloga za jednu odluku a koji nije dobar razlog po zakonu, neće ispuniti kriterijume člana 6 (vidi predmet ESLJP- *De Moor protiv Belgije*, br. 16997/90, Presuda od 23. jula 1994. godine kao i predmet Ustavnog Suda *IKK Classic*, citiran iznad, stav 51).
53. Sud podseća da je Vrhovni Sud u svojoj presudi obrazložio da, polazeći od ovakvog Istog činjeničnog stanja predmeta Vrhovni sud je “... našao da su sudovi nižih instanci pogrešno primenili materijalno pravo (224.1 ZPP-a) kada su našli da je obaveštenje tužene o raskidu ugovora o radu zakonito, jer je tužiocu radni odnos prekinut na osnovu člana 67 Zakona o radu, i u postupku koji je određen članom 71, stavom 2 Zakona o radu i članom 1.1 ugovora o radu, koji je bio na određeno vreme od tri (3) godine, i da nakon ovog perioda ne snosi nikakvu obavezu prema tužiocu. Ovaj zaključak prvostepenog suda je u suprotnosti sa spisima predmeta, jer iz dokaza koji se nalaze u njima, konkretno pismeno obaveštenje tuženog od 3.03.2014. godine proizilazi da je tužiocu nije produžen radni odnos u skladu sa politikama Odbora direktora, Zakonom o radu, kao i sa odlukom o budućem planiranju ljudskih resursa i Sporazumom i JPP-u, koji je sklopljen između tuženog i Republike Kosovo. A prema izjavi direktora za ljudske resurse, od 12.03.2014. godine, koja je data u službenom izveštaju inspektora za rad, br. 56-44/2014 od 13.3.2014. godine, razlog za ne obnavljanje ugovora o radu jednoj grupi radnika tuženog, jeste i ocena slabog učinka i pismene napomene koje su radnici o kojima je reč imali.”

54. Vrhovni Sud je pojasnio podnosiocu zahteva da on nije uspeo da dokaže sve njegove navode u vezi sa zakonitošću za ne produžavanje ugovora o radu kao i u vezi sa potvrđivanjem relevantnih činjenica, odnosno, da je on sastavio jedan detaljni operativni plan, u kojem bi trebalo da bude određeno koje se usluge mogu smanjiti i u kojoj meri će se iste smanjiti, a radi potvrđivanja činjenice da podneti dokazi predstavljaju validnu zakonsku osnovu za ne produžavanje Ugovora o radu.
55. Vrhovni sud je dalje pojasnio “...da ne prihvata kao pravičan i zakonit pravni stav prvostepenog suda da je tužilac bio u radnom odnosu na određeno vreme i da nije prošlo deset godina u smislu člana 10.5 Zakona o radu, kako bi se radni odnos tužioca tretirao na neodređeno vreme, iz razloga što predmet tužbenog zahteva tužioca nije utvrđivanje postojanja radnog odnosa tužioca na neodređeno vreme, nego ocena zakonitosti obaveštenja o ne produžavanju ugovora o radu, koje je doneto u suprotnosti sa Zakonom o radu, a koji je osnovni zakon koji određuje radne odnose na Kosovu, u kojima su određeni osnovi i procedure za prekid radnog odnosa radniku, koje tuženi nije poštovao u slučaju ne produženja ugovora o radu tužiocu, a kao posledica toga, ono je protivzakonito.”
56. Na kraju, u vezi sa navodima podnosioca zahteva i konkretno u vezi citiranjem slučaja Ustavnog suda, odnosno Presude KI138/15, Sud podseća da se navedeni slučaj razlikuje od slučajeva koji su pred nama zbog sledećih razloga: (i) pitanje disciplinskog postupka podnosioca zahteva protiv radnika u tom predmetu je tretirano na drugačiji način od redovnih sudova (ii) nije jasan pravni osnov po kojem je sproveden disciplinski postupak (iii) bilo je kontradiktornih elemenata u odlukama nižestepenih sudova. Štaviše, Apelacioni sud je primenio i koristio kao obrazloženje jedno Administrativno uputstvo koje je primenjivalo jedan Pravilnik za civilne službenike, a ne Zakon o Radu. Ovaj argumenat, iako je spomenut od podnosioca zahteva u tom slučaju nije razmatran od strane Vrhovnog suda. (vidi predmet Ustavnog suda KI138/15, *Sharr Beteiligung GmbH*, Presuda od 4. septembra 2017. godine).
57. Sud ponavlja da član 6 i ESLJP-a i član 31 Ustava, obavezuje sudove da daju razloge za svoje odluke ali se ovo ne može smatrati obavezom suda da daje detaljne odgovore na svaki argumenat podnosioca zahteva (vidi takođe predmet ESLJP-a *Van de Hurk protiv Holandije*, Presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61). Stepem u kojem se primenjuje obaveza davanja razloga se može promeniti u skladu sa prirodom odluke. Isti takođe treba da uzme u obzir, između ostalog, raznovrsnost podnesaka koji su podneti od jedne strane u postupcima koji mogu da utiču na to da sudovi pruže različita pravna mišljenja i zaključke tokom donošenja odluka. Stoga, pitanje da li je sud ispunio obavezu da objasni razloge svoje odluke, sto proizilazi iz člana 6 Konvencije, može se odrediti samo u svetlu okolnosti svakog slučaja individualno.
58. Na osnovu gore navedenog, Sud naglašava da nije dužnost suda da se bavi greškama u zakonu za koje se navodi da su počinjene od strane redovnih sudova (zakonitost), izuzev i ukoliko su takve greške mogle povrediti osnovna

prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Uistinu, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila proceduralnog i materijalnog prava. (vidi, predmet ESLJP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, zahtev br. 30544/96, Presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28).

59. Sud smatra da podnosilac zahteva nije podržao svoje navode da su odgovarajuće procedure na neki način bile nezakonite ili arbitrarne kao i da je osporenim odlukama došlo do povreda prava i sloboda koje su zagarantovane Ustavom i EKLJP-om. (vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, Rešenje od 30. juna 2009. godine).
60. Samim tim, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva u povredi principa obrazložene sudske odluke od strane Vrhovnog suda neosnovani po ustavnim osnovama.

(iii) Što se tiče navoda o povredi prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje, a u vezi sa principom pravne sigurnosti

61. Sud podseca da podnosilac zahteva navodi da “redovni sudovi su za isto parnično pitanje [...] doneli različite odluke”, pozivajući se tako na zahteve KI129/18 i KI166/18 i prilažući tako 2 odluke Osnovnog suda i jednu odluku apelacionog suda.
62. Sud pre svega naglašava da je bilo nekoliko slučajeva kada su podnosioci zahteva navodili pitanje o “kontradiktornim odlukama” redovnih sudova (Vidi slučajeve Ustavnog suda: KI29/17, *Adem Zhegrova*, Rešenje o neprihvatljivosti od 2. oktobra 2017. godine kao i slučaj KI42/18, *Kushtrim Ibraj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 5. decembra 2017. godine). Štaviše, i ESLJP je ove slučajeve tretirao u okviru principa pravne sigurnosti (Vidi *mutatis mutandis* predmet ESLJP-a, *Nejdet Sahin i Perihan Sahin protiv Turske* br. 13279/05, Presuda od 20. oktobra 2011. godine, stav 52).
63. ESLJP je, kroz svoju sudsku praksu, potvrdio da zahtevi prave sigurnosti i legitimna zaštita verovanja javnosti ne daju i ne garantuju jedno pravo dobijeno u skladu sa sudskom praksom. (vidi predmet ESLJP-a, *Unedic protiv Francuske* br. 20153/04, Presuda od 18. Decembra 2008. Godine, stav 74, kao i slučaj KI42/18, *Kushtrim Ibraj*, citirano iznad, stav 34).
64. Sud podseca da je ESLJP, takodje odredio kroz svoju sudsku praksu, posebno utvrđuje da izuzev kada postoji “očigledna arbitrarnost”, nije uloga Suda da ispituje tumačenje domaćeg zakona od strane nacionalnih sudova . (Vidi predmet ESLJP-a *Adamsons Protiv Letonije*, br. 3669/03, Presuda od 24. Juna 2008. Godine, stav 118 kao i slučaj KI42/18, *Kushtrim Ibraj*, citirano iznad, stav 38),
65. Ipak, Sud pre svega primećuje da u predmetu pridruženom od strane podnosioca zahteva činjenice su sledeće : (i) zaposlenik L. A. Je bio zaposlen u MAP i nakon toga kod podnosioca (ii) podnosilac zahteva je zaposlenog L. A., putem odluke o ne produžavanju ugovora od radu obavestio je da mu neće biti

produžen radni odnos (iii) zaposleni L. A. Je podneo tužbu pred osnovnim sudom za poništenje obaveštenja podnosioca zahteva. Osnovni Sud je presudom C. nr. 238/2014 od 25. Maja 2015. Godine odbio tužbu zaposlenog L. A. kao neosnovan. Ova presuda Osnovnog suda, nakon žalbe zaposlenog L.A se vratila prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje od strane apelacionog suda [Rešenje CA. nr. 3633/2015] od 19. Marta 2018. Godine, odluka kojom je usvojena kao osnovana žalba zaposlenog L. A.

66. Ali, Sud primećuje da odluke koji podnosilac zahteva pokušava da potvrdi različitu praksu redovnih sudova u vezi sa zaposlenikom L. A., i koji je podnosilac zahteva citirao i pridružio, su odluke koje nisu konačne i po kojima postoji mogućnost podnošenja pravnih sredstava od suprotne strane u sporu.
67. Takođe, podnosilac zahteva nije pružio dokaze da su ove odluke potvrđene od strane Vrhovnog suda Kosova i da su ovi sporovi završili na konačan način u korist podnosioca zahteva. Stoga, sud se neće upuštati u uporednu analizu ovih odluka i osporenih odluka podnosioca zahteva, jer ova analiza nije moguća imajući u obzir da se podnosilac zahteva poziva na odluke koje nisu konačne.
68. Samim tim, Sud utvrđuje da neće uzimati u obzir navode podnosioca zahteva u vezi sa Presudom Osnovnog suda C. nr. 179/18, od 18. avgusta 2018. godine, koja je doneta nakon rešenja Apelacionog suda CA. nr. 3633/2015, jer podnosilac zahteva nije obavestio sud da li je bilo daljih žalbi od druge strane [zaposlenika L. A.] i u kojem se postupku nalazi ovaj predmet, što je moguće na osnovu pravnog leka Presude [C. nr. 179/18].
69. Sud ističe da je u ovom konkretnom slučaju Vrhovni sud obrazložio podnosiocu zahteva da je predmetna stvar razmatranja bila zakonitost prekida radnog odnosa, stoga je Vrhovni sud našao da radni odnos zaposlenog nije prekinut u skladu sa zakonskim odredbama koje su na snazi.
70. Stoga, Sud utvrđuje da navod podnosioca zahteva o povredi principa pravne sigurnosti nije osnovan po ustavnim osnovama.

(iv) Što se tiče navoda o povredi članova 24, 32 i 46 Ustava

71. Na kraju, Sud podseća da je podnosilac zahteva povezao povredu članova 24, 32 i 46 Ustava, kao i Protokola br. 1 EKLjP-a, sa povredom člana 31 Ustava.
72. Podnosilac zahteva je samo spomenuo ove članove, bez objašnjenja i elaboracije kako su isti rezultirali na povredu njegovih ustavnih prava kao posledica njegovih navoda o povredi člana 31 Ustava, sud smatra da nema potreba da se razmotre kao posebni navodi.
73. Sud podseća da sama činjenica da podnosilac zahteva nije bio zadovoljan ishodom odluka vrhovnog suda ili pominjanje članova Ustava, nije dovoljno da se izgradi tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosilac zahteva treba da obezbedi obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, *mutatis mutandis*, predmet Ustavnog Suda KI136/ 14,

Abdullah Bajqinca, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, stav 33).

74. Stoga, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi njegovog prava na jednakost pred zakonom, pravna sredstva i imovinsko pravo, ne osnovani po ustavnim osnovama.

Zaključak

75. Sud smatra da tvrdnja podnosioca zahteva u vezi sa povredom njegovom ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje zbog povrede principa obrazloženosti sudske odluke kao i navoda za prekoračenje nadležnosti od strane Vrhovnog suda kao i navoda podnosioca u vezi sa povredom principa pravne sigurnosti su neosnovani po ustavnim osnovama. Takođe, navodi o povredi njegovog prava na jednakost pred zakonom, pravna sredstva i imovinskog prava, su neosnovani po ustavnim osnovama.
76. Kao zaključak, Sud smatra da podnosilac zahteva nije pružio dokaze, činjenice i argumente koji pokazuju da su postupci pred redovnim sudovima na neki način predstavili bilo kakvu ustavnu povredu njihovih prava koja su zagarantovana Ustavom, kojima se tvrdi da povređuju njegovo pravo zagarantovano članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLjP-a i članovima 24, 32 i članom 46 Ustava a u vezi sa članom 1 Protokola 1 EKLjP-a.
77. Stoga, Sud dolazi do zaključka da je zahtev očigledno neosnovan po ustavnim osnovama i proglašava se neprihvatljivim, u skladu sa članom 113, stav 7 Ustava, i pravilom 39 (2) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilom 39 (2) Poslovnika o radu, dana 20. juna 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radmir Laban
Radmir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi
Arta Rama-Hajrizi